02/07/2022

Ευαγγελικό Ανάγνωσμα Κυριακής Γ’ Ματθαίου

/ Ορθόδοξες Προβολές

Ευαγγελικό Ανάγνωσμα: Μτθ. στ’ 22-33 (03-07-2022)

Αρχαίο Κείμενο

Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός. ἐὰν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται· 23 ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται. εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστί, τὸ σκότος πόσον; 24 Οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει· οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ. 25 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε καὶ τί πίητε, μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν τί ἐνδύσησθε· οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστιν τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος; 26 ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπείρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν; 27 τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα; 28 καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ

οὐδὲ νήθει· 29 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων. 30 Εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; 31 μὴ οὖν μεριμνήσητε λέγοντες, τί φάγωμεν ἤ τί πίωμεν ἤ τί περιβαλώμεθα; 32 πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητεῖ· οἶδεν γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρῄζετε τούτων ἁπάντων. 33 ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν.

Ερμηνευτική απόδοση Ιωάννη Θ. Κολιτσάρα

Ο λύχνος, που φωτίζει και εξυπηρετεί το σώμα, είναι το μάτι (λύχνος δε που φωτίζει την ψυχήν είναι ο νους, το λογικόν που σας έχει δώσει ο Θεός). Εάν λοιπόν το μάτι είναι γερό και καθαρό, όλον το σώμα θα φωτίζεται, θα είναι φωτεινόν (έτσι θα φωτίζεται και η ψυχή σου, εάν ο νους και η καρδία σου δεν έχουν τυφλωθή από την προσκόλλησιν στους επιγείους θησαυρούς). 23 Εάν όμως το μάτι σου είναι κατεστραμμένον και ανίκανον να ίδη το φως, όλο το σώμα σου θα είναι βυθισμένο στο σκοτάδι. Εάν λοιπόν το φως, που σου έδωκεν ο Θεός (ο νους δηλαδή και η συνείδησις, εξ αιτίας της προσκολλήσεως εις τα υλικά αγαθά), είναι σκοτάδι, τότε το ηθικόν σκοτάδι της ψυχής σου πόσον πυκνόν και αδιαπέραστον θα είναι; 24 Κανείς δεν ημπορεί να υπηρετή συγχρόνως δύο κυρίους· διότι η θα μισήση τον ένα και θα αγαπήση τον άλλον η θα προσκολληθή στον ένα και θα καταφρονήση τον άλλο. Και σεις δεν είναι δυνατόν να υπηρετήτε τον Θεόν και τον πλούτον· η θα αγαπήσετε τον Θεόν και θα περιφρονήσετε τους επιγείους θησαυρούς η θα υποδουλωθήτε εις αυτούς και θα καταφρονήσετε τον Θεόν. 25 Δια τούτο ακριβώς και σας λέγω, μη φροντίζετε με στενοχωρίαν και αγωνίαν δια την ζωήν σας, δηλαδή δια το τι θα φάγετε και το τι θα πίετε, ούτε και δια το σώμα σας με τι θα ενδυθήτε. Δεν αξίζει η ζωή περισσότερον από την τροφήν και το σώμα από το ένδυμα; (Ο Θεός, που σας έδωσε το πολυτιμότερον, δεν θα σας δώση και το κατώτερον;) 26 Παρατηρήστε τα πτηνά του ουρανού και ίδετε ότι αυτά ούτε σπέρνουν ούτε θερίζουν ούτε συγκεντρώνουν τροφάς εις αποθήκας. Και όμως ο Πατήρ σας ο ουράνιος τα τρέφει. Σεις δεν έχετε ασυγκρίτως μεγαλυτέραν αξίαν από αυτά; 27 Ποιός δε από σας, όσας πολλάς και μεγάλας φροντίδας και αν καταβάλη, ημπορεί να προσθέση στο ανάστημά του ένα πήχυν; 28 Και περί του ενδύματος διατί φροντίζετε με τόσην ανησυχίαν και αγωνίαν; Παρατηρήστε με προσοχήν τα άνθη του αγρού, πως φυτρώνουν και πως αυξάνουν. Ούτε κοπιάζουν ούτε γνέθουν. 29 Και όμως σας λέγω τούτο, ούτε και αυτός ο Σολομών με όλην του την βασιλικήν μεγαλοπρέπειαν και δόξαν δεν εφόρεσε ποτέ ένα τόσον περίλαμπρον ένδυμα ωσαν αυτό, με το οποίον περιβάλλεται ένα από τα ταπεινά αυτά άνθη. 30 Εάν δε ο Θεός ενδύη με τόσην λαμπρότητα τα χορτάρια του αγρού, που σήμερα υπάρχουν και αύριον ρίπτονται στον φούρνον, δεν θα ενδύση πολύ

περισσότερον σας, ολιγόπιστοι; 31 Λοιπόν μη κυριευθήτε ποτέ από την ανήσυχον μέριμναν και μη λέγετε συνεχώς, τι θα φάγωμεν η τι θα πίωμεν η τι θα ενδυθώμεν; 32 Διότι οι ειδωλολάτραι (που δεν γνωρίζουν τα αιώνια αγαθά και την στοργικήν πρόνοιαν του Θεού), επιζητούν αποκλεστικά και μόνον αυτά τα φθαρτά αγαθά. Σεις όμως μην κυριεύεσθε από τέτοιες μέριμνες, διότι ο Πατήρ σας ο ουράνιος γνωρίζει ότι έχετε ανάγκην από όλα αυτά, και σαν πανάγαθος, που είναι, θα σας τα δώση. 33 Ζητείτε δε κατά πρώτον και κύριον λόγον την βασιλείαν του Θεού και την αρετήν που θέλει από σας ο Θεός, και όλα αυτά τα επίγεια αγαθά θα σας δοθούν μαζή με τα ανεκτίμητα αγαθά της βασιλείας των ουρανών.

Εμπιστοσύνη στη Θεία Πρόνοια
«Μη μεριμνάτε τη ψυχή υμών τι φάγητε και τι πίητε»

Η απόλυτη εμπιστοσύνη στην Πρόνοια του Θεού, προβάλλει ως βασική αναγκαιότητα στη ζωή του ανθρώπου. Συνιστά τον ακρογωνιαίο λίθο της εν Χριστώ πνευματικής ζωής. Λειτουργεί ως αντίδοτο στην αγωνιώδη μέριμνα που βλέπουμε συνήθως να εκδηλώνεται για τις βιοτικές και άλλες καθημερινές ανάγκες, οι οποίες τον καθηλώνουν και τον εγκλωβίζουν σε πολλαπλά αδιέξοδα. Είναι ξεκάθαρα τα μηνύματα που εκπέμπει η σημερινή ευαγγελική περικοπή που είναι παρμένη από την «Επί του Όρους Ομιλία» του Κυρίου μας. Η αλήθεια αυτή που αποκρυπτογραφείται από το ευαγγελικό μήνυμα είναι τόσο επίκαιρη, αλλά και κρυστάλλινη. Αναδεικνύεται σωτήρια συνταγή για τη θεραπεία της παθογένειας που προσβάλλει το σημερινό άνθρωπο. Και πραγματικά, συλλαμβάνεται να είναι φοβερά ευάλωτος σε αυτό που ο ίδιος ονομάζει άγχος και που δεν είναι τίποτε άλλο παρά η αρρωστημένη νοοτροπία που αναπτύσσει να στηρίζει τα πάντα στη ζωή του αποκλειστικά στις δικές του δυνάμεις διακατεχόμενος από ένα άκρατο εγωκεντρισμό. Αρνείται να επικαλείται τη βοήθεια το Θεού και να επιδεικνύει τη δέουσα εμπιστοσύνη στο άγιο θέλημα και την Πρόνοιά Του. Τα γεγονότα των αλλεπάλληλων κρίσεων που βιώνει, της οικονομικής, της ηθικής, της υγειονομικής, αλλά και των συνεπειών από τον όλεθρο του πολέμου βοούν τόσο εκκωφαντικά για την κατρακύλα του όταν ζει μακράν της Θείας Χάρης.

Η πλεονεξία

Βέβαια, με τις συμβουλές που μάς δίνει ο Κύριος και οι οποίες φαντάζουν σαν πολύτιμοι πνευματικοί μαργαρίτες, ανεκτίμητης αξίας, δεν ενθαρρύνει με οποιοδήποτε τρόπο φυγή από τη ζωή. Δεν συνιστά στον άνθρωπο να παύσει να ενδιαφέρεται για τη βιολογική του συντήρηση και ειδικότερα για την εξασφάλιση των απαραιτήτων γι’ αυτήν εφοδίων. Κάτι τέτοιο θα συνιστούσε παρανόηση, αλλά και παραποίηση του βαθύτερου μηνύματος και νοήματος του Ευαγγελικού λόγου. Εκείνο όμως που επιβάλλεται να προσέξει ο άνθρωπος, είναι να μην αφήσει τον

εαυτό του να περιπέσει στην μάστιγα της πλεονεξίας, η οποία τον εγκλωβίζει στις πιο ανελεύθερες καταστάσεις της ζωής. Στην κατάντια αυτή σαν βρεθεί ο άνθρωπος, συλλαμβάνεται να μαζεύει μετά μανίας για τον εαυτό του όλο και περισσότερα υλικά αγαθά και να τρέφει ταυτόχρονα την ψευδαίσθηση ότι μπορεί να προσδέσει τον εαυτό του με ασφάλεια στον υλικό πλούτο. Όπως χαρακτηριστικά τονίζει ο απόστολος Παύλος, η αποκλειστική προσκόλληση του ανθρώπου στο χρήμα και γενικά στην ύλη, σημαίνει υποδούλωσή του στην ειδωλολατρία. Φοβερή πραγματικά η δουλεία αυτή, όπως την αξιολογεί ο ίδιος ο απόστολος των Εθνών. Αποξενώνει τον άνθρωπο πλήρως από την αγάπη του Θεού και τον αφήνει να βιώνει μια φοβερή τραγικότητα πλημμυρισμένη από τα λογής αδιέξοδα που ξεπροβάλλουν σε κάθε του βήμα.

Δεν είναι λίγες φορές που βλέπουμε ανθρώπους να προσπαθούν να στηρίζουν τον εαυτό τους στις δικές τους δυνάμεις, στην αξία του χρήματος, που το τοποθετούν στη θέση του Θεού. Ο άνθρωπος ειδικότερα της εποχής μας, συλλαμβάνεται να λατρεύει το χρήμα, που τελικά, όπως, άλλωστε, όλοι διαπιστώνουμε, διαφθείρει συνειδήσεις και συνθλίβει το πρόσωπο, κατακερματίζοντάς το και αφήνοντάς το να διολισθαίνει στην τραγικότητα του ατόμου. Τον υποτάσσει στα διάφορα πάθη της ατιμίας, «άτινα αισχρόν εστιν και λέγει», σημειώνει χαρακτηριστικά ο μεγάλος απόστολος Παύλος.

Η Πρόνοια του Θεού

Ο Κύριος για να μας απεγκλωβίσει από τα ολέθρια πλοκάμια της πλεονεξίας, που τόσο βασανιστικά υψώνονται μπροστά μας, αλλά και για να μας απαλλάξει από μέριμνες που μας αποπροσανατολίζουν από τον πραγματικό μας σκοπό, μάς συμβουλεύει: «μη μεριμνάτε τι θα φάτε και τι θα πιείτε...». Δεν μας λέει να μην εργαζόμαστε και να μην φροντίζουμε για την ικανοποίηση στοιχειωδών αναγκών μας. Μας διδάσκει όμως ότι η οποιαδήποτε εργασία μας, θα πρέπει να βρίσκεται κάτω από την ευλογία και την Πρόνοια του Θεού. Μόνο σ’ αυτή την φάση καταξιώνεται και μετατρέπεται σε ευλογία αντί δουλεία. Στην προοπτική αυτή, η εργασία ακόμα και στις περιπτώσεις που μπορεί να εξουθενώνει σωματικά τον άνθρωπο, τον πλημμυρίζει με χαρά και ικανοποίηση, γιατί προάγει και τελειοποιεί την ύπαρξη του. Η πρόοδος σε μια τέτοια εργασία εξαρτάται από την προσφορά της διακονίας και της αγάπης μας στους άλλους ανθρώπους. Σε αντίθεση με την αγωνιώδη μέριμνα που αφήνει τον άνθρωπο να αιωρείται στον εαυτό του και να αποψιλώνεται η ύπαρξή του από τα βαθύτερα νοήματα της ζωής.

Ο άνθρωπος, λοιπόν, επιβάλλεται να συνδέει τη ζωή του με τον αιώνιο Θεό, προκειμένου να βαδίζει με σταθερά και σίγουρα βήματα και να είναι σε θέση να αξιολογεί σωστά τα πράγματα στην πορεία του. Αυτό θα το κατορθώσει από τη

στιγμή που θα αρχίσει να αφήνει την ύπαρξη του με εμπιστοσύνη στα χέρια του Θεού. Ο Θεός σαν Παντογνώστης αλλά και σαν στοργικός Πατέρας, γνωρίζει τις ανάγκες μας και φροντίζει με κάθε τρόπο να τις ικανοποιεί κατά τρόπο που εξυπηρετείται το πραγματικό μας συμφέρον. Γι’ αυτό και στην Κυριακή Προσευχή τον παρακαλούμε να γίνεται το θέλημα του.

Αγαπητοί αδελφοί, η μέριμνά μας θα πρέπει να στρέφεται αποκλειστικά στο πώς θα ακολουθούμε τις συμβουλές του Κυρίου που έχουν αιώνια ισχύ και αξία. Ο Κύριος μας προτρέπει να ζητάμε πρώτα τη Βασιλεία του Θεού και τη δικαιοσύνη Του και όλα τα άλλα θα προστεθούν. Ο Χριστός μάς καλεί να μετάσχουμε στη ζωή του Θεού. Μόνο τότε θα βιώνουμε την αγάπη του ως αιώνια και σταθερή πραγματικότητα. Όταν ο άνθρωπος με απόλυτη εμπιστοσύνη εναποθέτει τα πάντα στην αγάπη του Θεού, τότε θα αισθάνεται ότι όλα είναι δικά του και δεν του λείπει τίποτε. Θα δέχεται και θα αντιπροσφέρει την αγάπη του Θεού και θα βιώνει την αλληλοπεριχώρησή της σαν μια σωτήρια και ευλογημένη πραγματικότητα. Και τότε, βέβαια, θα γεύεται την εμπειρία της Βασιλείας του Θεού υπερβαίνοντας τις οποιεσδήποτε αγωνιώδεις βιοτικές μέριμνες που τον κρατούν δέσμιο στη γη και δεν τον αφήνουν να ατενίσει τον ουρανό. Αυτή την ευλογημένη πορεία ακολούθησαν και οι άγιες μορφές που τιμά σήμερα η Εκκλησία μας, ο Υάκινθος ο μάρτυρας, ο Ανατόλιος Κωνσταντινουπόλεως, ο Θεόδοτος και η Θεοδότη, οι οποίες μπορούν να γίνονται δείκτες και της δικής μας ζωής. Γένοιτο.